

Bihar vármegye

Csorgó-ér 'a Szakál melletti Csehi határában említett patak' 1284/410: *Chorgue er*, fl. (Gy. 1: 608).

Csömög út 'Kölesér határában említett, a szomszédos Csömögre vezető út' 1327/589: *Cheomekut* [csömök-], via (Gy. 1: 636).

Dámos-vém-mező 'Bertény határában említett mező' 1264/298/572: *Damusuemezew* (Gy. 1: 600). Vö. **Nagy-vém, Vámos véme.**

Déda oltára 'Nagy Mihály határában említett hely' 1329/358: *Dedaoltara* (Gy. 1: 645).

ÉR 1. 'Szatmár vm.-ben eredő, Pocsajnál jobbról a Berettyóba ömlő vízfolyás' 1265/282, 12[7]8/309, 1326/358, 1336: *Eer* (Gy. 1: 570, 629, 635, 642, 647), 1274, 127[8]: *Her*, fl. (Gy. 1: 570, 604), 1307, 1330: *Er* (Gy. 1: 570, 613, 627, 639, 647). **Omsó-ér** néven is említik. **2.** 'Vásári határában említett mocsár' 1295: *Eer*, palus (Gy. 1: 690). **3.** 'Süvegd határában említett tó' 1310/338: *Eer*, lac. (Gy. 1: 662).

Erdőhát 'Bihar vm. K-i részén található hegyvidéki erdőség a Sebes-Körös bal partján' 1335, 1341: *Erdeuhath* (Gy. 1: 570).

Eresztvény 'Csekehida határában említett erdő és sziget' 1322/338: *Ereztuen* [2a], s., ins. (Gy. 1: 608).

Farkas-ügy 'Gyarak határában említett mező' 1320: *Farkaseg* [-egy] [3a], camp. (Gy. 1: 622).

Farkas-ügy mocsara 'Gyarak határában említett hely' 1320: *Farkaseg machara* (Gy. 1: 622).

[Fekete-Körös] 'a Körös három ága közül a középső, Bihar vm. D-i részén' 1316/382: *Nigrum Crisium* (Gy. 1: 569, 598, 630, 677), 1316/382, 1322: *Crisium Nigrum* (Gy. 1: 569), 1320: *Nigri Crisy*, fl. (Gy. 1: 569, 631) ~ *Crisium nigrum* (Gy. 1: 622). **Középső-Körös**-nek is említik. Vö. **Körös.**

Fekete-örém 'Fövenyszaru határában említett halastó' [1281?]: *Feketeevrem*, piscat. (Gy. 1: 617).

Fel ~ Fél-kő ? 'Bertény egyik határpontja' 1264/298/572: *Felku* [2a] (Gy. 1: 600).

Felső ? teteje 'Telegd határában említett kiemelkedés' 1256/284/572: *Felsytethey* [-teteji], mo. (Gy. 1: 675).

Fiz- 1. Füz-

Fok 'Gyarak határában említett víz' 1320: *Fuc* [2a], aqua (Gy. 1: 622).

Folkus telke 'a Váradhoz közeli Micske határában említett hely' +1214/334: *Folkusteluke* [-telüke], loc. (Gy. 1: 643).

Füzegeteg 'Nagy Mihály határában említett vízfolyás' 1329/358: *Fyuzeg* [füzegeteg], fl. (Gy. 1: 570, 644).

Füzes-csergeteg 'Gyarak határában említett hely' 1320: *Fizieschergeteg* [fizjes-] (Gy. 1: 622).

Gálna-ér 'Árpád és Vásári határában említett hely' 1295 [3a], 1326: *Galnaer*, loc., palus (Gy. 1: 595, 690).

Gozd 'Gyarak határában említett mező' 1320: *Guzd* [2a], camp. (Gy. 1: 622).

Gucsár ~ Gutár ? halma 'a Váradhoz közeli Micske határában említett gázló' +1214/334: *Guthar holma*, vad., +1214/334/342: *Guchar holma* (Gy. 1: 643).

Gyepes 'a Fekete-Köröstől É-ra, vele párhuzamosan futó patak' +1214/334: *Jepus*, torr. (Gy. 1: 571, 624), 1320: *Gepus* [gyepüs], fl., aqua ~ *Gepes*, aqua (Gy. 1: 571, 622).

Gyepol(y) telke 'Örvénd határában említett hely' 1282: *Gepolteluke* [-telüke], loc. (Gy. 1: 649).

Gyökeres ? 'Nyárér határában említett hely' +1214/334: *Jukares* [? gyökeres ~ ? jükeres] (Gy. 1: 646).

Gyümölcsényes 'Kölesér határában említett hely' 1327/589: *dumos Ghyewmeolchenes* (Gy. 1: 636).

Gyűrűs 'Váradtól D-re, a későbbi Harangmező határában említett erdő' +1214/334: *Gures* [gyűrűs], s. (Gy. 1: 624).

Gyűrűs feje 'Váradtól D-re, a későbbi Harangmező határában említett hely' +1214/334: *Gurus fey* [-feji] (Gy. 1: 624).

Hájó 'az Erdőhátról lefutó patak, a Sebes-Körös bal oldali mellékvíze' 1288/326, 1291/326, 1303/326: *Heuyo* [hévjó ~ hűjő], fl. (Gy. 1: 570, 672).

Harang-mező 'Váradtól D-re, a későbbi Harangmező határában említett hely' +1214/334: *Harungwe Mezev*, prat. (Gy. 1: 624).

Határ-halom ~ **halma** 'a Váradhoz közeli Micske határában említett hely' +1214/334: *Hatar Holmi*, montic. (Gy. 1: 643).

Hév-jó l. **Hájó**.

Hidas 'Váradtól D-re, a későbbi Harangmező határában említett patak' +1214/334: *Hydes* [? hides], torr. (Gy. 1: 624).

Hodos 'a Fekete-Körös jobb oldali mellékvize az Erdőhát D-i részén' 1326: *Hudus* [2a], fl. (Gy. 1: 570, 625).

Holtnő kereke 'Kölesér határában említett erdő' 1327/589: *Holthneukereke*, loc. (Gy. 1: 636).

Hosszú-aszó 'a Körös menti Jenő határában említett hely' 1236: *Huzzeuzo* [husszëu-] (Gy. 1: 626, 628).

Hosszú-rekettye 'Kölesér határában említett hely' 1327/589: *Hozzurekethye*, loc. (Gy. 1: 636).

Igyfon 'Bihar vm.-ben az Erdőháttól É-ra, a Sebes-Körös és a Berettyó között elterülő, Kraszna vm.-vel határos hegyvidéki erdőség' [1200 k.]: *Igfon*, s. ~ *Ygfon*, nem., XIV.: *Igfan* (Gy. 1: 570).

Irög l. **Ürög**.

Józsás 'Várad alatt a Sebes-Körösből kiágazó, a Berettyóval egyesülő vízfolyás' [1200 k.]: *Jouzas*, fl. (Gy. 1: 570), +1214/334: *Jozes* (Gy. 1: 570, 643). A későbbi valószínűleg romlott alak.

Jükeres ? l. **Gyökeres**.

Kalenda-víz 'a Váradhoz közeli Micske határában említett hely' +1214/334: *Kalenda wyz*, loc. (Gy. 1: 643). **Kalenda vize** +1214/334: *Kalenda wyze* (Gy. 1: 643).

Kegyek 'az Erdőhátról lefutó patak, a Sebes-Körös bal oldali mellékvize' 1236: *Kuegeg* [? küegyeg], torr. (Gy. 1: 570, 628), 1256/284//572: *Kegek* [3a], riv. (Gy. 1: 570, 675).

Kék-Kálló 'Bihar vm.-ben a Nyír homokhátságát D felől határoló vízfolyás' 1311/323: *Kekallo*, fl. (Gy. 1: 570, 618, 669), 1324>360: *Kekello* [? ké-kellő], fl. (Gy. 1: 653).

Kenderes 'Gyarak határában említett vízfolyás' 1320: *Quenderes*, aqua (Gy. 1: 622).

Kerek-szil 'Csekehida határában említett hely' 1322/338: *Kerekzyl*, loc. (Gy. 1: 608).

Keres- l. **Körös-**.

Keselyúsd 'a Körös menti Jenő határában említett hely' 1236: *Keseleust* [keselőst] (Gy. 1: 628).

Kis-meződ 'Telegd határában említett hely' 1256/284//572: *Kysmezewd*, loc. (Gy. 1: 675).

(Kochal) 'Kölesér határában említett hely' 1327/589: *Ko[c]hal* (?), loc. (Gy. 1: 636).

Koppány-könyök 'Telegd határában említett vízfolyás' 1256/284//572: *Koppankeonek* [-könyék], aqua ~ *Koppankwnek* (Gy. 1: 675).

Kovács-tető 'Kölesér határában említett hely' 1327/589: *Kowachtetheo*, loc. (Gy. 1: 636).

Kőégető 'Süvegd határában említett hely' 1310/338: *Kuegetew* (Gy. 1: 662).

Köles-ér 'kisebb folyóvíz a Körösközben, Bojt határában említik' 1329: *Kuleseer*, fl. (Gy. 1: 570, 604).

Körös 'Csongrádnál bal felől a Tiszába ömlő folyó, illetve ennek legészakibb ága, a későbbi Sebes-Körös, valamint ritkábban a középső ág, a Fekete-Körös' (vö. Gy. 1: 569) 1198: *Kewres* (Gy. 1: 569, 601), [1200 k.]: *Grisius* (Gy. 1: 569), [1200 k.], +1214/334: *Crisius*, fl. (Gy. 1: 569, 643), [1200 k.], [1292]: *Cris*, flum., fl. (Gy. 1: 569), +1214/334: *Crysy*, rip. (Gy. 1: 643), +1214/334, +1214/334/342, 1323>368, 1325, 1329 [2a]: *Crisy*, fl. (Gy. 1: 628, 642, 643, 679), +1214/334, 1235/550, 1236, 1249/XIV., 1284, 1284/410: *Crisium* (Gy. 1: 569, 608, 628, 642, 650, 667, 678), 1236: *Crisio* (Gy. 1: 628), 1249, 1256/283//572: *Crysius* (Gy. 1: 600, 606), 1250/XIV.: *Crisim* (Gy. 1: 667), 1256/283//572 [5a], 1257/284/572, 1284/572, [1293]/294/572: *Crysii*, flum. (Gy. 1: 599, 600, 657), 1256/284//572: *Crysi* [3a], flum. ~ *Crisij* (Gy. 1: 675), 1282, XIV.: *Keres*, fl., flum. (Gy. 1: 569, 601, 649, 682), 1284/572: *Chrysii* (Gy. 1: 599), 1319/320: *Kyris* (Gy. 631), 1320: *Crisi* (Gy. 1: 622), 1324: *Cres*, fl. (Gy. 1: 569, 598), 1324>360, 1326: *Crisii*, fl. (Gy. 1: 623, 650). Vö. **Fekete-**

BIHAR VÁRMEGYE
mikrotoponimái a korai ómagyar korban